

TLMOČNÍCKY ÚSTAV

Filozofická fakulta PU v Prešove, Ul. 17. novembra 1,

080 78 Prešov

<https://www.unipo.sk/filozoficka-fakulta/hlavne-sekcie/pracoviska/cf/tu/>

Kontakt: 051/7570 760, 051/7570 324

e-mail: magdalena.bila@unipo.sk ; katarina.vecurkovska.@unipo.sk

ODBORNÁ SKÚŠKA PREKLADATEĽA

I. PREDMET SKÚŠKY:

overiť spôsobilosť uchádzača plniť úlohy kladené na prekladateľa:

- a) v konaní pred orgánmi činnými v trestnom konaní,
- b) v súvislosti so súdnymi pojednávaniami predovšetkým v trestných, občianskych, rodinných a pracovnoprávných veciach,
- c) pri prekladaní odborných právnych stanovísk a rozborov z cudziny a do cudziny v najrôznejších oblastiach,
- d) pri prekladaní dokladov a listín v konaní pred štátnymi orgánmi a pred orgánmi, na ktoré prešli úlohy štátnych orgánov,
- e) pri prekladaní právnych úkonov občanov alebo organizácií.

Základné typy textov určených na preklad:

1) **Dokumenty a materiály z oblasti občianskeho, rodinného, majetkového, obchodného, daňového, konkurzného, pracovného a trestného práva**, ako napr. výpis z obchodného registra, spoločenská zmluva, obchodná zmluva, pracovná zmluva, zmluva o prevode akcií alebo majetkového podielu atď.

2) **Dokumenty a listiny vydávané občanom, fyzickým a právnickým osobám a organizáciám štátnymi orgánmi, organizáciami a úradmi**, ako napr. rodný list a výpis z rodného listu, sobášny list, úmrtný list, povolenie na uzavretie manželstva, žiadosť o rozvod, rozsudok o rozvode, žiadosť o výpis z registra trestov, žiadosť o odpis z registra trestov, potvrdenie o trvalom bydlisku, doklady o dosiahnutom vzdelaní (vysvedčenia, diplomy, výpisy zápočtov a známok, indexy o štúdiu), dedičské konanie, stanovy akciových spoločností, zakladajúce listiny spoločností s ručením obmedzeným, štatúty neziskových organizácií a iné.

3) **Návrhy žalôb, rozhodnutia súdov jednotlivých stupňov**, opravné prostriedky z cudziny a do cudziny, dôkazové materiály, znalecké posudky, zápisnice z výsluchov osôb, dožiadania, žiadostí o poskytnutie právnej pomoci do cudziny a z cudziny a pod.

4) Právne akty EU, medzinárodnoprávne dokumenty.

Základné pramene pre výber textov určených na preklad:

Občianky zákonník č. 40//1964 Zb. v znení neskorších predpisov.

Občiansky súdny poriadok č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov.

Trestný zákon č. 300/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 301/2005 Z.z. o trestnom súdnom konaní (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 513/1991 Zb. – Obchodný zákonník – v znení neskorších predpisov.

Právne dokumenty a texty tematicky koncipované podľa vyššie uvedených zákonov a predpisov.

II. OBSAH A FORMA SKÚŠKY:

V zmysle vyhlášky č.500/2005 z 26.10.2005, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. 490/2004 MS SR z 23.8.2004 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, odborná skúška prekladateľa sa skladá z **písomnej** a **ústnej časti**.

Písomná časť sa delí na:

- a) test pozostávajúci z 10 otázok zo znalosti záväzných predpisov o podmienkach výkonu prekladateľskej činnosti,
- b) preklad z prvého jazyka do druhého jazyka,
- c) preklad z druhého jazyka do prvého jazyka.

Maximálny počet bodov za každý preklad a test z teórie je 10, minimálny 8 bodov za každý preklad a 7 bodov za test.

Ústna časť: v zmysle vyššie citovanej vyhlášky uchádzač odôvodňuje použitý spôsob postupu pri preklade.

Vo verbálnej analýze sa od uchádzača očakáva pripravenosť odborne komunikovať o preloženom texte v ľubovoľnom z nasledujúcich okruhov:

- typ textu podľa jeho príslušnosti k jednému z funkčných štýlov,
- zámer autora textu a určenie príjemcu textu,
- zdroj textu z hľadiska jeho publikovania,
- použité lexikálno-gramatické a syntakticko-štylistické prostriedky a ich prekladateľské riešenia, napr.:
 - **lexika:** terminológia, opakujúce sa výrazy, archaizmy, neologizmy, zdrobneniny, konotačné a denotačné významy lexikálnych jednotiek v kontexte daného diskurzu, naturalizácia a exotizácia a iné medzikultúrne presahy a interferencie na rovine významu slova, mená, názvy a toponymá a otázka ich prípadnej transliterácie, resp. vo vzťahu k jazykom s cyrilským typom písma praktickej transkripcie, skratky a akronymá, otázky preložiteľnosti, lexikálna ekvivalencia atď.;
 - **gramatika:** posuny v rode a čísle, slovné druhy, gramatické štruktúry a väzby;
 - **syntax:** systém používania časov z pohľadu kontrastívnej analýzy, slovosled,

- interpunkcia, typy viet a súvetí;
- **štylistika:** typ uplatneného štýlu (formálny, neformálny, odborný, vedecký, publicistický a pod.) a prostriedky jeho vyjadrenia v cieľovom jazyku, prostriedky vyjadrenia významu (atenuácia/redukcia a amplifikácia, expresivita a hyperbolizácia), prostriedky štylistickej ekvivalencie;
 - použité prekladateľské metódy, prostriedky a postupy, napr. transpozícia, modulácia, analógia, kompenzácia, výpožičky a kalky, doslovný preklad, ekvivalencia, adaptácia, substitúcia, difúzia a preorganizovanie syntakticko-štylistickej štruktúry;
 - preklad v kontexte lingvistiky verus preklad v kontexte komunikácie;
 - otázky preložiteľnosti v medzikultúrnom transfere sémantického kódu;
 - problematika lexicografie - miesto všeobecných a odborných, prekladových a výkladových slovníkov v práci prekladateľa;
 - funkcia paralelných textov (encyklopédie, učebnice...);
 - možné spôsoby využitia internetových zdrojov v práci prekladateľa;
 - funkcia (konkrétneho a zamýšľaného) príjemcu textu a určenia textu (súkromné, verejné, úradné a pod.)

Odporúčaná literatúra:

1. Chovanec, J., Bázlík, M., Hrehovčík, T.: Soudní překlad a tlumočení, Wolters Kluwer, 2009
2. Bázlík, M., Hrehovčík, T.: Súdny preklad a tlmočenie, Wolters Kluwer, 2014
3. Hrehovčík, T.: Prekladateľské minimum, IRIS, 2006
4. Krátky slovník slovenského jazyka (aktuálne vydanie).
5. Pravidlá slovenského pravopisu (aktuálne vydanie).
6. Synonymický slovník slovenského jazyka (aktuálne vydanie).
7. Encyklopédia jazykovedy. Obzor, Bratislava 1993.
8. Docte, E.: Štvorjazyčný právnický slovník. Iura Edition, Bratislava 1977.
9. Tomášek, M. Překlad v právní praxi. Linde, Praha 1998.
10. Odborné monografie, štúdie, články, učebnice a príručky z oblasti lexikológie, gramatiky, syntaxe a štylistiky pre slovenský jazyk a pre jednotlivé jazyky.
11. Odborné monografie, štúdie, články, učebnice a príručky z oblasti lexikológie, gramatiky, syntaxe a štylistiky pre prekladateľov z/do príslušných jazykov slovenskej a zahraničnej proveniencie.
12. Odborné a špecializované prekladové a výkladové slovníky.
13. Právne predpisy o podmienkach výkonu prekladateľskej činnosti.
(Zákon č. 382/2004 Z.z., Vyhlášky MS SR č. 490/2004, 491/2004, 500/2005, zákon č. 522/2007 Z. z)

Informácie o platbe:

Poplatok za skúšku vo výške **225,- Eur** je potrebné uhradiť buď:

A) poštovou poukážkou s uvedením nasledujúcich údajov:

Tlmočnícky ústav, FF PU v Prešove, Ul. 17. novembra 1, 080 01 Prešov

Číslo účtu: 7000078205/8180

Konštantný symbol: 0308

Variabilný symbol: 101000805

alebo

B) bankovým prevodom:

Štátna pokladnica: 7000078205/8180

Konštantný symbol: 0308

Variabilný symbol: 101000805

Doklad o zaplatení poplatku za účasť na seminári prosíme predložiť na kontrolu pri prezentácii.